

Pethő András

Tapasztalatok a finn tanárképzésről

Tisztelt Szerkesztőség, kedves Olvasók!

Másodéves tanári mesterszakos hallgató vagyok a veszprémi Pannon Egyetemen, és már az első szemeszterben eldöntöttem, hogy kipróbálom, milyen egy külföldi intézmény képzésében részt venni. A számtalan csereprogram és egyéb nemzetközi lehetőség közül az Erasmus-ösztöndíjra pályáztam, amelyet el is nyertem, így januártól egy félévet a finnországi Oului Egyetemen töltöttem.

Miért éppen Finnországot választottam? Leginkább azért, mert tisztában voltam vele, hogy milyen státusza van a finn tanárképzésnek, az pedig, hogy az intézményünk ilyen jól kiépített, régóta fennálló kapcsolattal rendelkezik több finnországi egyetemmel is, csak megerősített a választásban. Meg kell hagyni, csupán ez az egy félév is hasznosnak bizonyult szakmai fejlődésemhez, sok dolgot illetően nagymértékben befolyásolta a tanári pályáról alkotott szemléletemet.

Aki ismeri a PISA-felméréseket, tudja, hogy a kétezres évektől Finnország követendő példává vált a tudásmérésen rosszabbul teljesítő országok körében. Aki a „finn csodáról” értekezik, nem megy el szó nélkül a tanárok érdemei mellett. Már csak emiatt is vonzott az Oului Egyetem: látni szerettem volna, hogyan, milyen körülmények között képezik a kiemelkedő oktatókat. Vonzott a pedagógusok pozitív megítélése; Pasi Sahlberg is kiemeli könyvében, hogy a szakmának magas presztízse van. A tanárok a társadalom felső rétegéhez tartoznak, valamint a politikai és gazdasági elit tiszteletét és bizalmát is élvezik (Sahlberg 2012: 72–73). Nem elhanyagolható tény a finn tanárképzéssel kapcsolatban, hogy pusztán a képzésbe bekerülni is kemény feladat. Évente kb. hússzezer fiatal kívánja tanulmányait valamilyen tanári szakon folytatni, ám csak töredéküket: minden tizedik jelentkezőt veszik fel. A tanárképzés sikeressége tehát abból is fakad, hogy eleve csak a legjobb hallgatók kerülnek be az egyetemekre (i. m. 73). Mindezek tükrében különösen úgy érzem, hogy meg kell becsülnöm azt, hogy – még ha csak egy félév erejéig is – részese lehettem ennek a képzésnek.

Finnország kivételes helyzetben van Európában: kulturálisan és etnikailag meglehetősen homogén ország, igaz, ez mára kezd kissé fellazulni. A XXI. század első évtizedében háromszorosára nőtt a külföldi bevándorlók száma (1). Emiatt egyre gyakoribbak a nem finn származású gyermekek oktatásának problematikájáról, a finn iskolarendszerbe való integrálásokról szóló diskurzusok. Jelentős az iskolai inklúzió témája, nagy hangsúlyt fektetnek a sajátos nevelési igényű gyermekek képzésére (2). Érdekes volt megtapasztalni, hogy milyen fontos téma az integráció és az inklúzió a finn tanárképzésben is, minden általam hallgatott kurzuson volt valamilyen kapcsolódási pont ezekkel a kérdéskörökkel. A tantárgyválasztást illetően meg kell említenem, hogy sajnos korlátozott mennyiségű kurzus állt a rendelkezésünkre (természetesen finn nyelvtudással jóval bővebb lett volna a felvehető tárgyak köre), ugyanakkor kifejezetten külföldi hallgatók számára összeállított előadásorozatot is kínáltak, amelyben a finn oktatási rendszert ismerhettük meg alaposan. Ezen kívül főleg a gyógypedagógia és a fejlődéslélektan területén sikerült még gazdagítani az ismereteimet.

Megtanultam azt is, miért hasznos és hogyan érdemes csoportban dolgozni, ugyanis számtalanszor kellett együttműködnünk 4-5 fős társaságban, akár egy-egy előadás menetébe építve, akár olyan, tanításon kívüli projektek elkészítése során, amelyeket közösen kellett prezentálnunk. Sokkal kevésbé frontális tehát az egyetemi oktatás formája is, mint ahogy azt otthon megszokhattam. A foglalkozásokon hangsúlyos szerepet kaptunk mi hallgatók is egy-egy téma kifejtésében, megvitatásában, és minden bizonnyal a finn hallgatótársaink is profitáltak abból, amikor hazai tapasztalatainkkal színesítve jártuk körbe a témát. Úgy

érezem, az így elsajátított készségeket a jövőben is hasznosítani tudom. Előnyösnek találtam azt is, hogy a kurzusokon számos vendégelőadó vett részt. Mivel az előadók más-más tudományterületet képviseltek, sikerült egy ismeretkört több oldalról is megvilágítani, különféle kontextusokba helyezni. Így történhetett például, hogy a *Társadalom és oktatási intézmények* című kurzuson egyedi ismereteket szerezhettünk egy szociológustól, majd egy közgazdásztól, egy vendégelőadó kitekintésképpen a brit oktatásszervezésről is beszélt, végül mindezt a tárgyfelelős professzor foglalta keretbe.

Bár első hallásra sokak számára hosszúnak tűnhet a négy hónap, ez természetesen nem elég ahhoz, hogy az ember mindent megtapasztalhasson, és tudom, hogy még megannyi hasznos dolgot tanulhatnék Finnországban az egyetem falain belül és kívül is. Hiszen egy Erasmus-ösztöndíjjal eltöltött félév alatt rengeteg tapasztalatot lehet szerezni, sokféleképpen gyarapíthatjuk a tudásunkat, és persze némi szórakozás is belefér – az a néhány hónap pedig hamar elszáll. Úgy érzem, sokkal gazdagabban térek haza, azzal a határozott szándékkal, hogy az itt elsajátított tudást otthon is kamatoztassam.

Tisztelettel:

Oulu, 2014. április 23.

Pethő András
magyar, nyelv- és beszédfejlesztő
tanár szakos hallgató

Irodalom

Sahlberg, Pasi 2012. *Finnish Lessons: What can the world learn from educational change in Finland?* College Press.

- (1) Finnország Külügyminisztériuma: Népcsoportok és kisebbségek Finnországban. <http://www.ulkoasiainministerio.fi/public/default.aspx?contentid=244607&contentlan=2&culture=en-US> (2014. április 4.)
- (2) Finnish Education in a Nutshell. Kopijyvä, Espoo. 2012. http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/27467_Finnish_education_in_a_nuttshell.pdf (2014. április 4.)

Pethő, András: Experience of Finnish teacher training

Az írás szerzőjéről

Pethő András
Pannon Egyetem, Veszprém, Magyarország
pethoandras91[kukac]gmail.com